

Cultures

TEATRE | MÚSICA | LLETRES | DANSA | ART | TRADICIONS | CINE | TELEVISIÓ

Entrevista Lluís Gendrau

Director del Grup Enderrock. Dues dècades d'existència són un bagatge important per a una publicació en català. La revista Enderrock celebra el seu vintè aniversari convertida en un referent del periodisme musical. Durant tot aquest període, ha estat testimoni de l'evolució d'un sector en canvi constant

«La Mediterrània és un diamant en brut»

► La revista Enderrock fa vint anys que pren el pols de la música a Catalunya i ha explicat els alts i baixos del sector

Marc Serena
BARCELONA

■ Ve de gust conversar amb algú que no ho veu tot negre. Lluís Gendrau és el director de la revista Enderrock, que celebra els vint anys narrant l'actualitat musical catalana. L'aniversari coincideix amb el que considera el millor moment del pop nacional. Per als escèptics, una dada: mai no s'havien publicat tants discos en català com ara. En els últims anys, la producció ha crescut a un ritme d'entre el 5 i el 10% anuals. Actualment s'editen un miler de referències l'any i el 40% ja són només en digital.

P Editar cada mes l'Enderrock és més fàcil ara o en els inicis, quan van començar?

R Fa vint anys era més fàcil! Ara és en un moment de supervivència.

P Llavors només es publicaven dos-cents discos en català l'any. No és una contradicció?

R L'escena ha crescut, però nosaltres hem pensat a tirar la tovallola un bon grapat de vegades.

P I?

R Suposo que fem una feina que és meitat passió i meitat negoci. Hem d'assumir reptes i ara toca reinventar-se, buscar nous camins. Hem mantingut l'equilibri i hem après que l'important són els continguts. Volem seguir apostant-hi, i penso en obrir una revista digital setmanal.

P L'any passat van passar per un ERO i van desaparèixer del quiosc

les revistes Jaç i Sons de la Mediterrània. És per sempre?

R En els propers mesos crearem noves capçaleres en digital. Al quiosc hi segueix l'Enderrock i 440, dedicada a la clàssica. També editem l'anuari de la música, dirigit als professionals.

P Seguiran dedicant especials a recollir el patrimoni musical del país?

R Editem el Rockcol·lecció de tant en tant i fem molts especials. L'any vinent se celebren els cinquanta anys del segell discogràfic Concèntric i ho volem recordar. En aquella època s'editaven menys de cent discos en català l'any!

P Tenim un mercat musical normalitzat?

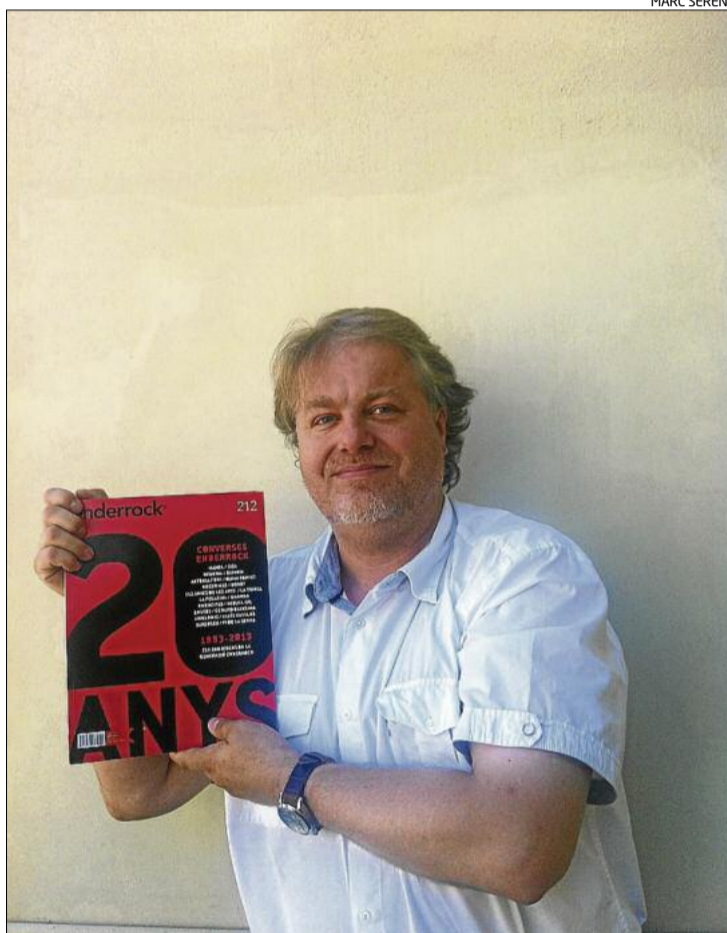
R Cada vegada més. Quan a l'Enderrock vam començar teníem d'interlocutors quatre o cinc companyies discogràfiques. Ara són una vintena, potser amb menys capacitat, però més diverses. Representen una gran riquesa d'estils, amb més qualitat i quantitat.

P Els músics es guanyen pitjor la vida?

R Abans, els músics vivien dels concerts, ara de tot l'entramat que s'ha creat, des d'estudis de gravació fins a escoles de música. Necessitem combinar talent i indústria musical.

P I per què només el 10% de catalans diu escoltar de manera habitual música en català?

R Fallen els mitjans de comunicació. Cal una emissora de ràdio a la FM on poder escoltar les novetats del pop català. TV3 i Catalunya Ràdio no tenen capacitat per li-

Lluís Gendrau, amb la portada del 20è aniversari d'Enderrock

derar aquesta indústria.

P Els Catarres sonen tot el dia a TV3!

R Sí, i per això els va tan bé. La música popular funciona per repetició. Però amb la cançó de l'estiu i el disc de La Marató, no n'hi ha prou. Perquè no dediquen un programa a la música del país?

P El camí no és Internet?

R És fals que si penges una cançó a la xarxa ja pots triomfar. Hi ha d'haver una estratègia, un seguiment i un ecosistema que ho faci possible. El País Valencià i les Illes en són un exemple. Es fan coses interessants, però costa anar més enllà per la manca de circuits.

«La Mediterrània és una marca i que Manresa en sigui l'epicentre té un potencial brutal. S'ha d'anar més enllà»

«Quan vam començar, els interlocutors eren quatre o cinc companyies discogràfiques i ara en són una vintena»

«Fallen els mitjans de comunicació. Cal una emissora a la FM on poder escoltar les novetats del pop català»

P Miquel Gil deia fa poc a la seva revista que «pertanyem a un mercat de quinze milions de persones i ens guanyariem millor el jornal si el poguéssim recórrer amb normalitat».

R Hi ha valencians i balears que s'han hagut de refugiar al Principat. En Raimon va anar a viure a Barcelona, els Antònia Font han publicat amb Discmedi i els Obrint Pas amb Propaganda pel Fet!, a Manresa. A la revista volem explicar tota la música en català.

P El que ha canviat més en aquests anys ha estat Barcelona?

R Havia estat un desert, ho notàvem al concurs per a grups novells Sona 9. Ara és al revés, les bandes de més tirada com Mishima i Manel surten d'aquí. En Titot dels

PASSA A LA PÀGINA 41 ►

El primer número de la revista va cobrar vida a la impremta de Regió7

MARC SERENA | BARCELONA

■ Enderrock és una revista feta a Barcelona i amb un director, Lluís Gendrau (Malgrat de Mar, 1966), que ara viu al Montseny. «El primer editor va ser el navassenc Josep Pons i el primer número, que es va esgotar, el vam imprimir a la impremta del Regió7!», recorda el principal rector del grup que, des de fa sis anys, és també el president de l'Associació de Publicacions

Periòdiques en Català (APPEC).

► **L'ideòleg del nom de la Fira Mediterrània?** Gendrau ha estat testimoni de «gairebé totes» les edicions de la fira d'espectacles d'arrel tradicional que cada tardor té lloc a Manresa. «Un any, sortint d'una vela amb en Jordi Bertran, que n'era director, i en Joan Vidal i Gayolà, de la Generalitat, els vaig proposar que la fira adoptés la

marca Mediterrània, perquè així es podria internacionalitzar. I em van fer cas!».

► **Vint anys amb Gossos, Manel Camp i Roger Mas.** En el número especial dedicat als vint anys, Gerard Quintana de Sopa de Cabra es confessa admirador de la banda manresana Gossos i diu que si hagués viscut a prop, «potser n'hauria format part. Ho he pen-

ARXIU/SALVADOR REDÓ

Roger Mas

sat moltes vegades». Raimon també recorda les «més de vuitanta peces» que ha compost amb el manresà Manel Camp. El solsoní Roger Mas diu a Maria del Mar Bonet que «a Mallorca no s'ha deixat mai de cantar; en canvi, a Solsona, som poc cantadors».

► **Un setembre amb cançons castelleres.** La portada d'aquest setembre de la revista Enderrock està dedicada al grup La Troba Kung Fú. L'exemplar també inclou un recopilatori d'himnes castellers i amb peces d'Els Pets, Inadaptats, Obrint Pas, els berguedans Brams i els cardonins Strombers, entre d'altres.

▶ VE DE LA PÀGINA 40

Brams va dir que fins que no hi hagués pop en català fet de Barcelona no tindríem la independència. Doncs, mira.

P La independència canviarà les coses per la música en català?

R En el cas de la revista, espero que serveixi perquè les grans empreses ens facin més cas. Els deu principals anunciants de Catalunya només inverteix el 5% de la seva facturació publicitària en mitjans de comunicació en català tot i que suposem una tercera part del mercat.

P Al diari El País asseguraven que el Concert per la Llibertat del Camp Nou, a Barcelona, va tenir tant d'èxit pel suport dels mitjans de comunicació públics i dels «privats subvencionats». És d'aquesta manera?

R És una fal·làcia. Per a les revistes en català, les subvencions representen entre el 3 i el 10% de la facturació. Amb les retallades, ha minvat. Ja ens agradaria prescindir-ne. Ens donaria més llibertat. Però també et diré que, proporcionalment, a l'Enderrock rebem més suport del ministeri de Cultura que de la conselleria.

P Se'ls ha acusat de ser poc crítics. És així?

R Lluís Gavalda d'Els Pets, un dia em va dir que els deixàvem massa bé. Jo li vaig preguntar què passaria si els féssim una crítica dolenta. Ell va dir que suposaria un enfrontament radical!

P O sigui, que millor no enfrontar-s'hi?

R A veure, a l'Enderrock no som uns mers observadors. Ens hem convertit en part de la indústria musical: fomentem grups, convidem músics a les escoles, participem en la creació de circuits i festivals... Som un país petit i ens ha tocat també aquesta responsabilitat.

P Així han aconseguit resistir?

R Si hem durat ha estat per haver buscat complicitats i format part de l'engranatge. No anem a destruir, seria tallar la gespa dels nostres peus.

P I si un disc no els agrada?

R En comptes de criticar-lo, no en parlem. De totes maneres, cada mes rebo trucades de qui no està content amb el que publiquem. Ens han retirat entrades a concerts, acreditacions, han deixat d'enviar-nos discos i de posar-nos publicitat. Però el temps ho acaba posant tot a lloc.

P A qui tenen enfadat?

R A artistes que s'ho prenen d'una manera molt personal. M'han arribat a agafar pel coll al carrer demanant-me perquè a aquesta persona l'havíem posat en una posició o un altre del rànquing anual. Hi ha artistes consolidats que se'n preocupen molt. Discogràfiques que truquen molestes pels centímetres que tenen de més que les altres. Suposo que això vol dir que tenim influència.

P Algun exemple?

R A en Raimon no li havíem dedicat cap portada fins aquest juliol.

«Hi ha artistes que es

prenen el que diem d'ells molt malament. M'han arribat a agafar del coll pel carrer»

«La música ha de formar

part de l'ensenyament. Un país sense ell no pot existir, és un reflex de com som»

«Cada comarca té la seva

pròpia escena, i a Manresa hi ha moltes sales, moviment i la Fira Mediterrània»

Ell es pensava que anàvem en contra seva. No és així, l'admirem i li hem dedicat un disc d'homenatge i tot. Som una revista privada però entenem que tenim una funció pública.

P Fan política?

R Sí, aquest és un dels nostres valors que identifica la revista. Prenem partit.

P L'Enderrock és per a gent jove?

R Quan vam engegar, els subscriptors tenien 18 anys. Ara gairebé 30. El públic jove s'allunya de la revista en paper però s'hi acostava amb les xarxes socials.

P I s'acosta a les sales de concerts?

R Amb la crisi, a Barcelona s'ha notat una caiguda de públic del 10-20%. A comarques, ha arribat a ser del 50%. Això està impeding que molts grups puguin tocar en directe.

P L'any passat van parlar a la revista del «vigatanisme musical», fins i tot dedicant-hi un recopilatori. Hi ha comarques més ensopides que d'altres?

R Cada comarca té una escena pròpia. Tot i que hi ha llocs com Banyoles, d'on surten molts grups. A Manresa hi ha sales, molt de moviment i una fira com la Mediterrània que és un diamant en brut.

P Recordes algun concert en especial de la fira?

R Més d'un! Sobretot els que han demostrat el potencial de la música valenciana d'arrel.

P Manresa s'ho creu prou això de la Mediterrània?

R La Mediterrània és una marca i que Manresa en sigui l'epicentre té un potencial brutal. La ciutat hauria de cohesionar un so mediterrani i exportar-lo, tal com fan amb la música brasilera, celta, oriental... Crear una indústria pròpia. La Fira Mediterrània hauria d'anar més enllà de la música.

P Podria servir per canviar les coses?

R Segur que sí. La música és un reflex de com som. Les cançons són una via d'expressió valuósissima. Pot transformar una societat, dibuixar el futur. És la manera com s'aprenen la llengua i la cultura pròpies, com neixen les primeres aliances entre els joves... Per això, ha de formar part de l'ensenyament. Un país, sense música, no existiria.

La visita a la Casa Lluvià va deparar ahir al vespre l'atractiu afegit d'admirar l'obra de Lourdes Fisa

Lourdes Fisa encén la llum oculta de la Casa Lluvià

► L'edifici modernista va mostrar ahir unes possibilitats insospitades en la inauguració de la nova exposició de l'artista manresana

Crònica

TONI MATA I RIU | MANRESA

Una artista de primera magnitud va inaugurar ahir una de les seves exposicions més singulars a la Casa Lluvià de Manresa. Lourdes Fisa va donar el tret de sortida a *Melodies de llum*, que es podrà veure fins el 12 d'octubre a l'edifici modernista d'Ignasi Oms, envoltada d'amics i coneguts i d'una Raquel Lacuesta que va quedar «sobtada» en conèixer l'obra de la creadora manresana. Una descoberta que va motivar l'elogi que encapçala aquesta crònica i a partir de la qual la reputada historiadora de l'art va pronunciar la glosa amb que es va donar per oberta la

mostra organitzada per la Delegació del Bages-Berguedà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i l'Ajuntament de Manresa.

«Em vaig quedar atrapada per l'obra de la Lourdes en el moment en que vaig entrar a la fàbrica del vidre i vaig veure el procés de treball», va apuntar Lacuesta. El públic va poder experimentar ahir al vespre les emocions que provoca la pintura intensa i vitalista de Fisa, que s'exhibeix tant al pati com en els espais interiors públics i privats de l'edifici. Quan l'artista va acceptar l'ofertament de portar la seva obra a la Casa Lluvià, la primera condició va ser desbordar la sala d'exposicions i repartir-se per tota l'arquitectura. Una idea fins ara inèdita en la seva producció.

En el parlament inicial, Lourdes Fisa va destacar el llarg procés de

tres anys experimentant amb el vidre com a superfície pictòrica, que es manifesta a *Melodies de llum* amb dues vidrieres de gran format que incorporen una representació abstracta de la cartografia de la ciutat.

El joc lumínic també es fa evident des dels vitralls instal·lats a la sala noble de la Casa Lluvià i a la torre de l'edifici, amb les finestres pintades, que Lacuesta va descriure amb molt encert com «el far de la ciutat». Fisa no exposava a Manresa des feia quatre anys i mig, un període de temps durant el qual les seves inquietuds s'han expandit. L'evolució de l'última dècada es palesa en les teles matriques, els cubs de llum i la consolidació sobre el vidre. Diferents formats i sempre la voluntat de creuar tècniques, de generar un mestissatge enriquidor. No és en va que Lacuesta va destacar ahir que Fisa «és una artista jove, encara pot aconseguir moltes coses, amb materials com, per exemple, la ceràmica i el formigó».

Arnaldur Indridason obté el Premi RBA de novel·la negra

EFE | BARCELONA

■ L'escriptor islandès Arnaldur Indridason va guanyar ahir, amb l'obra *El Pasaje de las sombras*, el 7è Premi Internacional RBA de novel·la negra, un guardó al qual aquest any optaven 183 originals, i que amb 125.000 euros és el millor dotat del món en la seva categoria. Aquesta història es narra en dos plans temporals, en la que hi ha dos crims, un en els anys qua-

ranta, quan Islàndia estava ocupada per l'exèrcit aliat, i un altre en l'actualitat, encara que les dues trames de la història acaben lligades.

En aquesta ocasió, el protagonista no és el seu detectiu Erlendur Sveinsson, perquè en un relat encara no publicat aquí va desaparèixer, sinó un policia retirat. El llibre sortirà publicat en castellà a finals d'octubre i, més endavant, es traduirà al català.

Cancel·lats quatre concerts d'Els Pets

EFE | TARRAGONA

■ Els Pets han suspès l'inici de la gira de presentació del nou disc, *L'àrea petita*, per una crisi d'estress de Lluís Gavalda, causada per la tensió del procés creatiu, segons fonts properes al grup. D'aquesta manera, s'ajornen les actuacions d'avui a Vic i les dels propers dies a Tarragona, Sabadell i Lleida. Els concerts de Manresa (19 d'octubre) i Olesa de Montserrat (23 de novembre) es mantenen.